

Megjelenik minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG:

Főutca 132. sz.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

egész évre . . . . . 4 frt
fél évre . . . . . 2 „
3 hónap . . . . . 1 „

Egyes szám ára 10 kr.

KIADÓHIVATAL:
Főutca 132. sz.

HIRDETÉSEK DÍJA:

Három hasábos petit sor, 5 kr
Kis Hirdetőben egy szó 2 kr.

A hirdető fél nevével ellátott
hirdetéseknél külön 30 kr.
bélyegdíj fizetendő.

HALASI UJSÁG

TÁRSADALMI HETILAP.

Az új vármegye.

Egy idő óta sajtóságtos terv kísért a fővárosi sajtóban. Arról van szó, hogy bizonyos körökben egy új vármegye alakítását tervezik, melynek székhelye lenne Szeged városa, területe pedig alakítatnék Csongrád és Csanád vármegyék egyes részeiből, továbbá Pestvármegyének alsó szögletéből akként, hogy ebből Halas, Majsza és Félegyháza városok kiszakítottatván, szintén az új Szeged vármegyéhez csatoltatnának.

A budapesti lapokban majd minden másnap olvashatni híreket és táviratokat az egyik másik érdeklött vidékről, melyek feltűnő egybe hangzással mind azt hirtelik, hogy itt meg itt mily nagy örömmel és lelkesedéssel fogadják az új vármegye eszméjét s a közönség már alig várja, hogy az életbe lépjen. Hogy mely forrásból erednek mind e hírek azt könnyen megítélheti bárki is, a ki a lapok forrásjelölő O. E., B. C., P. C. stb. hieroglyphjeit olvasni tudja. Mind e hírek, melyek egyforma szöveggel olvashatók ellenzéki mint kormányparti lapokban, a szegedi királybiztosság irodáiból kerülnek ki.

Hogy mennyire hitelesek e lelkes fogadtatásról és felbuzdulásról szóló hírek, arra nézve is találunk némi utalást, ha zsinormértékül vesszük valamennyinek megítélésénél azt az egyet, mely városunkról bocsátott világgá. Az volt ugyanis olvasható a lapokban e hét elején, hogy Halason is „nagy-mórvá mozgalom” indult meg az új megye, illetőleg Halas városának oda csatoltatása érdekében, hogy ez ügyben irt aláírások gyűjtetnek stb.

Mindebből pedig nem volt igaz egy szó sem. Halason az új vármegye tervét meglehetősen közönyt, sőt mi több, hidegen fogadják.

Igaz, hogy nekünk Pest-vármegyében sincs valami paradicsomi állapotunk. Az új közigazgatási beosztás és megválasztás, melynek főfeje az volt, hogy az adózó polgárság kormányzati és közigazgatási hatóságai a lehetőleg egy helyre összpontosításának — mi rajtuk valóban remekelt. Rendezett tanácsu városunknak törvényhatósági székhelye Budapest, a kir. törvényszéké Kalocsa; az ügyvédi kamaráé Budapest; a közjegyzői kamaráé Szeged; a pénzügy-igazgatóságé Budapest; — ezenkívül a pénzügyi biztosságot megtaláljuk Kalocsán, a pénzügyi

törvényszéket (a pestvidéki törvényszéknél) Budapestben; a kir. adóhivatalt Kiskőrösön; az illeték kiszabó hivatalt Kecskeméten; a kir. adófelügyelőt és tanfelügyelőt Budapestben; a közös hadseregbeli hadfogadó parancsnokságot és a lovas honvédtörzset Kecskeméten; a gyalog honvédkeretet K. Félegyházán; az ujonczokat felülvizsgáló katonai biztosságot Szegeden; a dohánybevaltó hivatalt K. Félegyházán; a loállítás biztosságot Kunfélegyházán s a mentelep parancsnokságát Nagy-Kőrösön.

Látványos, hogy a halasi emberek, ha egy kissé ügyesbajos állapotba jut, igen szép alkalma nyílik az utazgatásra és földrajzi ismereteinek gyarapítására. A ki azonban mindezeket a fórumokat egynéhányszor megjárni kénytelenített, bizonyára nem fog tulzott nézeteket táplálni sem a közigazgatási beosztás bölelőségéről, sem azon előnyökről, melyekben Pestvármegyéhez tartó csatoltatásunk benünket részesített.

A pestmegyei szépen virágzó nepotismussal s a megyeháznál folyó gazdálkodással szintén volt szerencsénk bőven megismerkedni azon néhány év alatt, a mióta hozzá tartozunk. Volna tehát okunk elég, mely arra indítson, hogy a mostani állapotban ne találjuk valami nagy gyönyörűségünket. — De ki biztosít bennünket arról, hogy mind ez nem lesz-e így az új vármegyében is?

Már eddig is láttuk, hogy Szeged érdekét a királybiztos a szomszédos területek károsítása által véli legkönnyebb szerrel előmozdithatónak. Mutatta ezt a Szeged, illetőleg néhány szegedi birtokos érdekében betemert vizlevezető csatornák ügye.

Azt tehát, hogy nyernénk vagy vesztünk-e a cserén, előre megítélni nem lehet. Kérdésesre, míg a városi közönség e kérdéssel szemben határozott állást foglalna el, ezelszerű lesz bevárni az események további fejleményeit. Addig a bizonytalanság bajos elhagyni a bizonyosat. Mert tagadhatatlan, hogy a Pest megyéhez tartozásnak megvannak a maga előnyei is; így mindenekelőtt az, hogy benne mi is az ország központjához tartozunk, hogy a megyei székhely a fővárosban van, a melylyel a közlekedést a közvetlen és egyenes vasúti összeköttetés totemesen megkönnyítette.

A közigazgatási hibákban s a megyei kormányzat elleni panaszokban ne-

dig itt is csak azon eszközökkel segíthetünk, a melyeket amott is alkalmaznunk kellene, ha valamit el akarnánk érni. Ez eszköz abban áll, hogy a megyénél mentől nagyobb számmal képviseljük városunk ügyét s érvényesítsük érdekeit. Megyegyűlésekre eddig városunkból nem járt senki; e mulasztás eddig menthető volt a közlekedési eszközök hiányával. Most a viszonyok e tekintetben megváltoztak s így a megyei biztossági tagokat mi sem akadályozza többé, hogy a közgyűléseken meg ne jelenjenek s a város és a polgárság érdekében ott szavukat fölemeljék, valahányszor a szükség úgy kívánja.

A budapest-zimonyi vasút története.

— Folytatás. —

A halas-szabadkai irány ügyében az 1872. évi márczius hó 8-án és 9-én Budapesten nyilvános tanácskozmány tartatott. E tanácskozmány, mely Szabadka város kérelmére jött össze, 16 helység küldöttel vettek részt; Halasról ott voltak Szilády Áron országgyűlési képviselő, Tóth János, Baky József, Péter Dénes, ifj. Kolozsvári István és Vári Szabó István. A gyűlést Szabadka város polgármestere Hidéghy Árpád nyitotta meg, előadván, hogy a kormány, biztosnak látszó értesülések szerint a pest-zimonyi vasutat nem csak hogy a kívánt halas-szabadkai irányban nem szándékszik kiépíttetni, — de még ennél sőt még módon utjabban a Tisza-Dunaköz teljes mellőztével Budától lefele tervezi azt. E szándék lehető megakadályozása végett hívta össze a tanácskozást. A küldöttek helyesléssel fogadták a szabadkai polgármester intézkedését s minthogy a múlt évben tartott hasonló gyűlékezés alkalmával kiküldött központi biztosság, és annak elnöke Ivánka Zsigmond azóta a vasut érdekében mit sem tettek, elhatározottak hogy ez alkalomból új központi biztosság választandó. Az ekkor folyó tanácskozás elnökül pedig megválasztották gr. Zichy Jánost, jegyzőjévé Vári Szabó István halasi birtokost.

Gr. Zichy elfoglatván az elnöki széket ajánlotta, hogy a közgyűlés a miniszterelnök-nél gr. Lónyay Menyhért-nél, továbbá Kerkapolyi Károly pénzügy- és Tisza Lajos közlekedésügyi miniszterek-nél, valamint a képviselőház elnökénél Somssich Pálnál testületileg tisztelgően s élő szoval ajánlja pártolásukba, hogy a vasutnak a tudvalevő irányban leendő kiépítése még azon országgyűlési szak alatt törvénynyű emeltessék s mielőbb eszközöltessék. Az elnök előterjeszté továbbá hogy a tervezett vonalak közül melyik mennyire kerülne. Mellőzve a dunántúli tervezetet, melyről komolyan nem volt szó, e pest-szabadkai vonal egyenes iránya Ujvidékig tesz 34 mérföldet s ez körül 15 millió forint. A pest-baja-zombori vonal Ujvidékig tesz 36 $\frac{1}{2}$ mérföldet s ez körül 19 millióba. Ujvidéktől Zimonyig tesz mindkét esetben 8 mérföldet, ez körül 7 millióba. E szerint az állam vesztése, ha mi az általunk óhajtott vonalról

elemeink, 4 millió lenne. — Az elnök azon indítványa, hogy a gyűlés testületileg tisztelőleg a miniszterelnöknel s a pénzügy és közlekedés ügyi minisztereknél, valamint a ház elnöknel is, egyhangúlag elfogadtatott; szintén elfogadták abbeli indítványát is, hogy a tavaly kiküldött központi bizottság hagyassék ugyan meg, de most küldessék ki másik is, mely amavval egyetértőleg folytassa működését.

Másnap márcz. 9-én a gyűlés tagjai egybe gyülekezvén, gr. Zichy János vezetésével alatt számszerint hetvenötven tisztelegtek d. o. 9 órákor először is gr. Lónyay miniszterelnökénél. A küldöttség vezetője előadván jövetelkét czélját, röviden összefoglalva előterjeszté amaz indokokat, melyek a pest-szabadkai irány mellett szólnak s melyek a következők: A pest-szabadkai irány a Tisza-Duna közt stratégiai szempontból kiváló fontosságu, mert közép vonalon haladván, mindkét folyó vízét alimentálhatja, míg e fontosság veszne, ha szorosán a Duna mentén, annak partján vezetnék; e vasút vonal az, mely egyes, természeti akadályoktól ment vonalon futván keresztül, e vasút építésénél lehető legcsökélyebb költséggel létre hozható, annál is inkább, mert legrövidebb. Míg a Duna mentén Kalocsa, Baja, Zombor irányában tervezett vonal a Duna szabályozása nélkül épen nem, — szabályozásával is milliókra menő kiadással, töltősekkel s a Duna kiöntéséből táplálkozó erek eltemetésével hozható csak létre, s e mellett 3 mérfölddel hosszabb is s így minden tekintetben költségesebb, stb.

A miniszterelnök kijelenté, hogy ő is országos érdeknek tartja a pest-zimonyi vonalat, mely ha létre jő, a világ kereskedés kapuját nyitja fel hazánk részére. Különösen nagy fontosságúvá lett e vonal, mióta a suezai csatorna megnyitása következtében India s a világ kereskedelme ez úton ez irányban egyes összeköttetésbe hozható a magyar állammal. A kormány fellegta e fontosságot, sietett a létrehozással s e tekintetben néhány nap múlva, ha a körülmények engedik, törvényjavaslat fog letétetni a ház asztalára. Az irányra nézve határozott nyilatkozatot nem tehet; igaz ugyan, hogy a Duna mentén egy más irány is merült fel, de azt híszik, hogy azon vonal irányra fog létrejönni, melyben a vidéki érdekek az országos érdek előmozdításával legjobban összeegyezhethők; mert helyi viszony is érdek kell, hogy az ország érdeke előtt háttérbe szoruljon. Annyit azonban mondhat, hogy a legrövidebb s legkevesebb építkezési akadályokba ütköző vonalra leendő törekintet. Végül azon hitben, hogy a vonal mentén érdekelt birtokosok nem vonakodnak áldozatkészséggel járulni a kormány által czélba vett vasút kiépítéséhez, kijelenté, a miniszter, hogy részéről jóakarát és támogatás nem fog hiányozni.

A pénzügyminiszter, kinél a küldöttség szintén teljes számmal tisztelgett, az előadott kérelemre kijelenté, hogy a kormány nagy fontosságot tulajdonít a kérdéses vasutnak, belátta annak jövedelmezőségét is s épen azért nem egyezkedik vallalkozókkal, hanem saját maga építeti ki, mert a befektetett készpénzt, bizosban meg e visszakapja. A vonal irányára nézve csak annyit mond, hogy az tanulmányozás tárgya; szerinte azonban a rövidebb vonal mindenesetre előnyösebb, mert kevesebb költséggel kiépithető. Végül a pénzügyminiszter is hangsúlyozta, hogy az érdekelt községek és birtokosoknak kelte áldozatkészséget legz szükséges tanrítani s erre vonatkozólag felkérte a küldötteket hogy kötelező ajánlataikat legközelebb terjeszszék fel hozzá emlékirat kapcsán.

A képviselőház elnöke, elfoglatatása miatt nem fogadta a küldöttséget.

A gyűlés a kihallgatások után folytatván, ott a következő lényegesebb határozatok hoztattak: A vonal mentén fekvő községek és egyesek a vasút járára teendő ajánlataikat kötelező alakban kiállítva a legrövidebb idő alatt küldjék meg Vári Szabó Istvánnak a

közp. bizottság jegyzőjének Halmásra. Az 1871. májusban tartott közgyűlésen Gál Lajos halasi küldött emlékirat szerkesztésével, bizott meg, mely emlékirat az akkor kiküldött közp. bizottságnak átadottat ugyan, de ott elintézetlenül hevert. Ennekfogva Gál Lajos most újból megbízottat ez emlékirat újból, kidolgozását, illetőleg annak a jelenlegi helyzethez képest leendő átalakításával és pedig úgy, hogy az legfőbb 8 nap alatt a miniszteriumnak kézbesithető legyen. Az emlékiratnak s az ajánlatoknak a miniszteriumhoz benyújtásával gr. Zichy János elnök bizottat meg.

Ezután a gyűlés befejeztetvén, a küldöttek Tisza Lajos közlekedési miniszterhez mentek, a hol az elnök újból előterjeszté az érdekelt vidékek kérelmét. A miniszter szintoly bizottat hangon nyilatkozott, mint az előbbienek, az irányra nézve nem beszélt ugyan határozottan, de hangsúlyozta, hogy a rövidebb vonalnak a kiépítésre kedvezőbb kilátásai vannak.

A küldöttség tagjai e kihallgatás után szétszórtak; a legszebb reményekkel távoztak haza lakóhelyeikre.

Halas városa részéről a vasút járára tett ajánlat az 1872. jan. 21-iki közgyűlésen állítottat ki hivatalos okmány alakjában. Ugyanez időben megtették a vonalmint egyéb községek és birtokosok is ajánlataikat. E szerint ajánlottak Leczháza város ingyen területet a pályaudvarnak és a vonalnak, továbbá 1000 frt készpénzt; K.-Sz.-Miklós város ingyen területet 3000 gyalog napszámot és 100.000 toglát; Szabadkászállás város ingyen területet és 4000 frt készpénzt; Fülöpszállás ingyen területet és 2000 frtot; Tetétlen pusztá (gróf Teleky Sándor) az indóház területét ingyen és a pusztán minden holdja után 40 krt; Kis-Körös város ingyen földet és 7000 frt készpénzt vagy ez utóbbi helyett 5000 gyalog és 1000 igás napszámot; Keczel község 1 ingyen földet és 2000 gyalog napszámot; Vadkert község ingyen földet és 4000 gyalog és 1000 igás napszámot; Halas város ingyen földet és 20.000 frtot, (a felajánlott ingyen terület a határ nagysága folytán mintegy 300 hold); Kiszállási uradalom ingyen földet s ha állomást kap, az indóházhoz később meghatározandó összegű pénzt; Szabadka város ingyen területet és 60.000 frtnyi részvény megvásárlását, (ez utóbbi pont később módosítottat, mivel az állam a vasutat maga építeté.) Topolya város 60 hold földet; gr. Zichy Jánosné b. Kray Irma a pusztá minden holdjától 50 krt s az indóház számára szükséges földet ingyen; Bujasa község 1000 gyalog napszámot; Kis-Hegyes község 500 gyalog napszámot s mindkettő ingyen földet; Kula város ingyen földet és 2000 gyalog napszámot; Újvidék város 20 hold ingyen földet. Később azonban ez ajánlatok tetemesen módosultak.

A kövezés.

A városi mérnöki hivatal már elkészíté az állomástól a városba vivő út kavicsosításának tervzetét. — Az út e szerint 566 1/2 meter hosszú készülne, — mely távolság az indóház udvartelkétől a Deák Péter és Szokolaféle háztelkek középig terjed; szélessége 8 meter. A munkálat részletei a következők:

1. Földmunkák: köcsint megkészítése a növezett hosszúság és szélességben s 0.25 meter magasságban 1133 köbméter
Sétányok két oldalra 1133 meter hosszú s 5 meter széles 0.25 meter magas 1416.25
Járdák alépitményei két oldalra 1133 m. hosszú 4 m. széles 0.25 m. magas 1133
Kocsint és járdák közötti vízvezető árkok mindkét oldalra 1133 m. hosszban 1.80 m. közép szélességben és 0.4 m. mélységben 913.76
Járdák egyengetése és tömörítése
De Polo Emil keresz-

szelvénye szerint készített köbméterek 4496.15 köbm.

2. Kőmunkák. A kocsintnak 566 meter hosszban 6 m. szélességben s 0.15 m. magasságban trachyt vagy mészkőből készítése 509.85
A kocsint kőalappjának megkészítése 3399
Szivárvák létesítése köből a víz levezetésére 36
A vízvezető árkoknak közel való beburkolása kimosás ellen 2039
3. Kavics anyag. A koci utra kell 566.5 m. hosszban 6 m. szélességben és 0.10 m. magasságban 339.9
Sétányokra két oldalra 282.25
Járdákra két felől 226.6
4. Kőműves munka. Ez utazásra szükségeltetik négy átereszt téglából készítő. Egy-egy átereszhez kell 1000 toglát; 3 és fél mmazsa mész, 2.05 köbméter homok.

A pályamester még a mult évi novemberben felszólítá a budapest-zimonyi vasút építő fővállalatot, hogy nem volna-e hajlandó ez utat megkészíteni. A fővállalat akkor rögtön kijelenté, hogy hajlandó az utat saját költségei által minden haszon nélkül, csupán a tottleges költségek megtérítése mellett elkészíttetni. Egyszermind kijelenté a fővállalat, hogy a kérdéses út kiépítése 800 meter hosszban körülbelül 10.000 frtot venne igénybe.

A városi mérnök által készített tervzet és költségvetés, valamint az e utra vonatkozó ajánlatok és előmunkálatok legközelebb be fognak terjesztetni a városi vasuti bizottság elé, hogy az út elkészítése mentől előbb fogantatositható legyen.

Színház.

A héten a közönségnek bőven kijutott a művelzetből. Hétfő kivételével minden nap volt előadás s ezek közt három olyan, melyhez a Közönségnek nagyobb érdek fűződött. Kedden Tömösváryné asszony fölépte, csütörtökön és pénteken Dömjén Rózsa kisasszonynak a kolozsvári nemzeti színház tagjának vendégszerelése, továbbá Miklósnak a társulat igazgatójának fölépte, ki csütörtökön mutatta be magát, mint Bánk bán a halasi közönségnek. A hét színi története különben voltaképen a hét középen kezdődik s azért az addigi előadásokkal lehetőleg röviden végzünk. Két operette és két népszimmi adatott elő az eddigieknél, valamint kevésbé sikeresrel, a mi azonban, kivált a népszimmi műveknél, főleg a daraboknál tudható be. Boecacciót Souppé operettével szombaton adták. A világhírű, operettkel, a mint a színlap nevezi őket, rendezen úgy vagyunk, hogy mire maga az operette ide ér, zenéje már akkor réges régen megfordult nálunk s a közönség abban a helyzetben van, hogy ismerősen üdvözölheti a bajos ismeretlen. Így járt a Boecaccio is. A wázareket és polkát, melyekből a bécsi karmester ez operette zenéjét szerezta, már rég konyvekelt tudja mindenki a zigány, hegedűje után s csak a zenei összszefűgés, meg a szöveg bohókás jelenetait hatottak az újdonság ingerével.

A másik operette a „Kis herceg” szerdán adatott elő Petárdiné jutalomjátékául. E napon feltűndeni kevesen voltak a színházban, mit sokan hajlandók annak tulajdonítani hogy Petárdiné Halason eddig nem tudta a közönséget maga iránt kedvezőleg hangolni. Mi nem osztunk el felhosszban s azt bizszük, hogy a távol maradás oka az, mert a bétén csaknem mindennap volt előadás, továbbá, hogy mindenki a másnapra hirdetett Bánk bánba készült s a szerdai estét pihenőnek tartotta. A szereplőkkel illetőleg mindkét

oporette előadásról csak elis meréssel szólhatunk. Poterdinó a Kis hercegezhon oly jó kedvvel énekel, mintha a ház szüfőfogás tefe lett volna; rajta kívül Sziklay aratót sok taposót a darabban Frinusz mester szerepével és Lipsey Judit mint luncvelit zárda igazgatója, e szerep komikus oldalait ügyesen kizsákmányolta. A Boccaccióban Peterdinó szombaton szép énekek meglehetős alakítással mutatta be a peizán novellairót, kár azonban, hogy azon jelenetben, állótzetben állit be kedvesenél, ismét tulzásokra ragadtatta magát. Csillag Amália mindkét darabban csinos alakítással játszott az általa vitt naiv szerepek.

A két népszimnű, egyike „A vörös sapka” volt Vidor Páltól, a másik Lukácsy Sándornak egy, ugy hisszük csak a vidéki szinpadokon honos darabja, Ágnes asszony. Mind a kettő irgalmatlan rossz darab, de főleg a Vörös sapka, mélyet igaz ugyan, hogy a népszínházban néhányszor előadtak, de bizonyára nem a maga, hanem a szerzője érdemeért, a ki tudvalegleg tagja a népszínháznak. A szereplők közül kiváltak ez este Hatvani K., Szirmai Josefín és Szöllősy Ilon, de első helyt Hatvaniné és Kts János, kik egy fiatal szerelmes párt kedves naivsággal és rokonszenvesen ábrázoltak. Dalukat sokszor megtapsolták. — Mihálovits egy huszár káplárt kissé elnagyoltan ugyan, de erőteljes vonásokkal és elég élethiven alakított.

Az „Ágnes asszony” Arany János ismert balladája után készült, de benne ama balladára alig emlékeztek egyéb, mint hogy a főszereplőt itt is Ágnes asszonynak hívják. A darabbeli Ágnes asszony, lánykorában igen akaratos és „nagytermészetű” szűz, a ki egymásután elutasítja kériót, végre azonban hozzá megy egy ragyavert emberhez, a nélkül, hogy ezt is szeretné. Mikor már késő, akkor szeret bele Csillanes Pistába, ez az összeültözés adja ki a darab tartalmát. A történet azonban itt egész vigan végződik, mert Ágnes asszony csak akarja megcsalni férjét, de e szándéka hajótörést szenved a Csillanes Pista becsületességén, a ki másba szerelmes s az a darab végén el is veszi; akorra Ágnes asszony is, ki időközben megőrül, de aztán megint eszére tér, urához törődik. Ágnes asszonyt Szirmai József játszotta s különösen a meglepő erőteljességgel adott örülést jelenetben élénk tapsokat nyert; nem különben Kis János a nyalka Csillanes Pista szerepében.

Ez este lépett fel mint vendég Tömös-váryn Halász Matild asszony. Honka szerepében Tömös-váryné asszony a szini képezde növendéke volt, azonban ez alkalommal játszott először nyilvános szinpadon s elmondhatjuk, hogy rokonszenves és kedvező fogadtatásra talált. Játéka szép reményekre jogosító, mozdulatai biztosak és könnyedek voltak, kivált midőn szerepébe kissé belemelegetett. A dalokat szabatosan és érzőssel énekelte; hangja kellemes, olvadékony, csak egy hibája van — az hogy gyenge s nagyobb szinpadon egyelőre aligha kelthetne háfást. S azért ha Tömös-váryné asszonynak komoly szándéka van magát a szini pályára szentelni, azt az őszinte tanácsot adhatjuk neki, hogy kizárólag a drámára képezze magát, mert ott könnyebben juthat babérokhoz. Igaz, hogy a gyakorlat s az idő kifejthetik és megerősíthetik hangját, de az erre fordítandó fáradság, sokkal jutalmazóbb lesz, ha a művészet másik ágában való tovább képezése használtatik fel.

A csütörtöki előadások volt a két legnagyobb érdekű estje. Ekkorra volt hirdetve Miklósy Gyulának a társulat igazgatójának föllépte Bánk bánban, kinék ez egyik kedvelt szerepe s ha jól emlékszünk ebben lépett fel egy ízben a nemzeti színháznál is. Már maga e föllépés elég érdeket adott volna az estének, de az érdeke az előadás megkezdődéig még fokozódott. — Csütörtökön este — ugyanaz megrékezett városunkba Dömjén Rózsa a kiasszony, a kolozsvári nemzeti színház egyik első rendű tagja, városunk szülötte s csakhamar híre terjedt, hogy a Bánk bánban ő fogja játszani még az este Melinda szerepét. A közönség nagy számmal gyűlt a

színházba a feszült várakozással nézett az előadás elé. Dömjén k. a. teljesen igazolta a jóhírt, mely fölléptét megelőzte, Melinda szerepében teljesen fövegzett művészi alakítást láttunk tőle, a legkisebb részletekig átgondolt s kidolgozott játékok, olyant, a minőben mi kisvárosiak itthon egyáltalában nem szoktunk részeseülni. A kedves naivság, a kitörő büszkeség, a sértett önértet, a halálos kétségbeesés és tompa fájdalom egyformán hű és természetes kifejezést találtak játékaiban, melyről a néző szinte elfeledte hogy játék s csak a meggyalázott szenvedő Melidit látta maga előtt. A kiasszony, mint haláluk, jóvá évre a budapesti nemzeti színházhoz van szerződötve; ez első rangú műlntözettünk művészeivel ó már most is megállja a versenyt s városunknak van oka büszke lenni e szülöttére, ki hivatva van fényt és dicsőséget hozni.

Miklósy Bánk bánja szintén egyike volt a legjobb ábrázolásoknak a melyet közönségünk valaha látott; de ha őszinték akarunk lenni ki kell jelentenünk, hogy őt nem mérhetjük avval a mértékkel, mint Dömjén Rózsa. Bánk a legnehezebb szerepek közé tartozik s előadóját külön művészi egyéniséget és ráteremttséget követel. Miklósy nál minéljárt feltűnik az, hogy organma nem egészen felel meg a szerep természetének, a mi nagy mértékben csökkenti a művészi hatást. Továbbá ugy tetszik nekünk, hogy nála a pathosz tulzásokon előtérbe lép; inkább szaval: mint alakít. E gyengéi mellett azonban számos oly előnye van — Miklósy-nak, melyek őt az első rangú vidéki színészek sorába emelik. Így mindenekelőtt szavalata, habár az alakítás rovására esik; mégis fölkelti bámulatunkat; hanghordása, hangja erejének öntudatos művészi beosztása, annak a különböző lelki állapotokhoz való alkalmazása s a hæv és pathosz, mely a maga helyén annál nagyobb erővel érvényesül, — mineml inkább elemében érzi benne a művész magát, — mindezek mindenkor biztosítani fogják részre a tetszést és elismerést.

A többi szereplők közül ki kell még emelnünk Sze p essy t, ki Peturt erőteljes kidolgozással adta s valódi alakjában mutatta be az elégtületen és rebollis, de azért királyához mindenkor hű magyarnak ez örök minnaképét. — A közönség nagy elismeréssel volt az est szereplői iránt s főleg Dömjén Rózsa t és Miklósy t számtalanszor megtapsolta.

Az előadás jelen volt a fogymnasium ifjúság nagy része is, kinnek számára Miklósy, ez irodalomtörténetileg nagy értékű darab előadása, 20 ingyen jegyet volt szives a gymm. igazgatójának átküldeni.

Pénteken Csiky drámáját a „Czifra nyomoruság”-ot adták, melyben Dömjén Rózsa, Bellá, Miklósy, Bálnait játszotta szintén nagy sikerrel s a közönség lelkes tapsai közt. Ez előadásról azonban az idő előhaladott volta miatt nem emlékezhetünk meg bővebben.

H I R É K.

— A szintársulat ütszeletére a Bánk bán előadása után csütörtökön este kedélyes lakomát rendeztek a vendéglő helyiségében. A lakomán jelen voltak a polgármester, Tóth János, Farkas Imre, Kolozsváry István, Gál Endre, dr. Molnár István, Péter Miklós, ifj. Papp Mihály stb. A lakomán számos felkösztönt mondatott, így a többek közt Miklósyra, Dömjén Rózsa-ra, ki edes anyjával együtt szintén jelen volt a lakomán, a szintársulatra, a városi közönségre stb.

— A nagybeeskereki ref. egyház lelkesze Szalay József ur. e hó első elején megjelent városunkban szükölködő egyháza részre gyűjtéseket eszközölni. Vasárnap az egyházi szónoklat után, melyet Szalay ur. tartott azonnal megindult a gyűjtés s kedden délig begyűlt 450 frt. Azóta utólag szintén begyűlt mintegy 14—15 frt. Különös elismerés illeti Kolozsváry István urat, ki a gyűjtést oly fáradhatatlan buzgalommal intézte, hogy egy maga 128 frtot szedett össze.

— A városi közgyűlés új tagjai. Az e hó 13-án tartott képviselői közgyűlés mint említtettük bizottságot küldött ki az 1883-ban jórosított virilisek nevezgyezékének összeállítására. Ugyanez a közgyűlés elhatározta, hogy mivel a törvény értelmében minden 100 lélek után egy képviselő választandó, a városi képviselők száma 132-ről 152-re emelendő fel, a lakosság szaporodásának arányában. E bizottság az új képviselők névsorát már össze állította és pedig a viriliseköt a vagyoni állás szerint, a választott képviselőköt pedig a szorban levő háttérök által. A névsor a következő: I. Virilisek: Silling Edé ügyvéd, Papp Mihály tanár, Práger Lipót, Szanyi Mátyas, Borbás István, Rébek Imre, László István, Turóczy István, Pázsit Imre, Gyenizse Imre, Topán Mihály, Kis László tanár. 2. Választottak: Babó Antal, Szermerédi B. Vendek, Horváth Szép István, László T. Imre, Lakos Sándor, Berényi Imre, Benyák Pál, ifj. Ván Gergely, Jakab Gergely, Berkes L. István, Árva József, Endrész János, Ezek kedden f. hó 28-án tartandó gyűlésre előnkileg már meghívatnak.

— A homok és a phylloxera. A képviselőház e hó 20-án tárgyalta a földművelési miniszter által a phylloxera vész megállítására tekintetében benyújtott törvény javaslatot. A javaslat egy pontja szerint, melyet már lapunkban említettünk a phylloxera mentes homokterületeken létesített új szőlőültetvények hat évi adómentességben részesülnek. E pontot az országgyűlés elfogadta s ez most minden valószínűség szerint még az év folytán életbe lép. Figyelmeztetjük tehát a szőlősgazdákat, hogy a határunkban homokterületen mostantól kezdve létesítendő új szőlőültetvények után, az ültetéstől számítva hat éven keresztül nem kell adót fizetni.

— Juhtényészallat vásár lesz f. évi april 14., 15. és 16. napján Budapesten. A vásárt a földművelési ipar és kereskedelmi miniszterium tartja s rendezésére bizottságot küldött ki, mely a Közteleknek székelt. A vásár színhelye a fővárosi marhavásár tér lesz. A bejelentések a rendező bizottsághoz márczius 15-ig küldendők. A felküldendő állatok számlítására a vasutak kedvezményeket engedélyeztek; az erre jogosító igazolványokat a vásárrendző bizottság a bejelentőknek megküldi. A jelesebb állatok díjazásban részesülnek. A földművelési miniszter által adományozott díjak a következő osztályokra tüzetnek ki: I. a) Morino elektoral negrett: 1 díj 25 darab 10 frankos arany. b) Hazai fésztis gyapjas: 1 díj 25 darab 10 frankos arany. c) Francia irányu merimo (Rambouillet): 1 díj 25 darab 10 frankos arany. III. Raczka: 1 díj 25 darab 10 frankos arany. IV. Egyéb fajtak: 1 díj 25 darab 10 frankos arany.

— Az aradi színház a múlt vasárnap e hó 18-án leégett. A színházat Arad városa építtető a hozzá esatolt bérházak-kal együtt. 1874-ben 700.000 frt kölcsönből. Minthogy az épület biztosítva volt, a kár nem jelentékeny sa újra felépítést. Arad városa már elhatározta, a leégett színház egyike volt a vidék legelső rangu ilyen műlntözeteinek; a nézőtér 1400 néző számára volt berendezve, volt benne 88 páholy, 252 zártszék, 59 földszinti ülőhely stb. Ez idén Mangberger igazgató működtetett hetvenhárom tagból álló társulattal.

— Halálozások: Turóczy István városi aljegyző súlyos esapás érte: őt éves kora 48 évi volt. — A múlt héten temették el A roky Józsefné asszonyt, Yutamányi Sándor orvos ur leányát. Béke poraikra!

— Pestmegyei bortermelők szövetekezete. A Kovásznay Zsigmond, Pestmegye közigazdasági előadója által összehívott értekezlet, melyre a fölhívást mi is közöltük e hó 18-án Pestvármegye termében csakugyan megtartott. Mintegy 15-en voltak jelen különböző vidékek képviselőitében. Az értekezlet abban állapodott meg, hogy az országos bortermelők szövetekezett fel fogja kérni föb városokban egy alapszabály tervezet kidolgo-

zására, Kovászay Zeigmondot pedig megbizta, hogy a megye különféle vidékein szemeljen ki oly ügybuzgó férfiakat, kik az oszme iránt lelkesülnek, ezeket szólítsa fel vidéki szövetkezetek alakítására s az eredményről a jövő értekezletnek tegyen jelentést.

A sorozás márczius 2-án kezdődik meg Halason. A sorozó bizottság márczius 1-én érkezik meg; tagjai Reikóvics Antal őrnagy, Hudecsék Ferencz hadnagy, és Suthy Agoston őrnagy, ez utóbbi a honvédség részéről s két katonarvos. A polgári bizottság elnöke dr. Farkas Imre, előadója Vári Szabó István;

N. Károly J. Halas városa 45 ujonozot és 5 póttartalékot tartozik adni a közöshadseregbe. A legújabbban eszközölt népszámlálás alapján a magyar korona-országaiól 39552 főnyi ujonozjutalék és 3955 főnyi póttartaléki jutalék állítandó ki. Ezen jutalékból esik Pestmegyére 1488 ujonoz és 149 póttartalék, mely jutalék fedezéséhez a megyében szervezett sorozó járások a következő arányban járulnak: A keskenytesti felső sorozó járás ad 69 ujonozot és 7 póttartalékot. A keskenytesti alsó járás 105 ujonozot, 11 póttartalékot. A Kis-Kun felső járás 83 ujonozot, 6 póttartalékot. A Kis-Kun alsó járás 80 ujonozot, 8 póttartalékot. A pesti felső járás 84 ujonozot, 8 póttartalékot. A pesti középjáris 61 ujonozot, 6 póttartalékot. A pesti alsó járás 106 ujonozot, 11 póttartalékot. A pilisi felső-járis 83 ujonozot, 8 póttartalékot. A pilisi alsó járás 96 ujonozot, 10 póttartalékot. A solti felső járás 93 ujonozot, 9 póttartalékot. A solti-középjáris 94 ujonozot, 9 póttartalékot. A solti alsó járás 85 ujonozot, 9 póttartalékot. A váci felső járás 64 ujonozot, 6 póttartalékot; a váci alsó járás 113 ujonozot, 11 póttartalékot. A szentendrevárosi sorozójáris 8 ujonozot, 1 póttartalékot. A váczvárosi sorozójáris 28 ujonozot, 3 póttartalékot. A ceglédvárosi sorozójáris 62 ujonozot, 6 póttartalékot. A nagykovácsvárosi sorozójáris 91 ujonozot 6 póttartalékot. A félegyházvárosi sorozójáris 93 ujonozot, 9 póttartalékot. És végül a halasi sorozójáris 45 ujonozot és 5 póttartalékot. Ezen ujonoz- és póttartaléki jutalékok kiállításán után fennmaradó mindazon hadkötelesek pedig, a kik a hadi szolgálatra alkalmasak a honvédséghez sorozandók be.

Köszönet nyilváníttás: Miklósy Gyula úrnak a helybeli bizottság igazgatójának, azon jótékonyáért, hogy „Bánk bán” előadás alkalmára a helybeli reform. fogymnasium szegénysorsu tanulónak kiosztás végett 20 darab ingyen belépőt-jegyet küldött, a tanintézet nevében hálas köszönetet nyilváníttom. — Halas, 1883. febr. 23. Csontó Lajos, a fogymn. igazgatója.

KÖZGAZDASÁG.

A halasi takarékpénztár közgyűlése.

A halasi takarékpénztár 8 hó 22-én tartotta meg rendes évi közgyűlést a városháza nagy termében. Az elnök Vári Szabó István előterjeszti, hogy a gyűlést megelőzőleg 55 részvényes összesen 534 részvényt tett le az intézet pénztárára. A közgyűlésen megjelent 45 részvényes, kik összesen 482 részvényt s 234 szavazatot képviseltek.

A gyűlés jegyzőjévé Gál Lajos könyvelő megválasztván; az elnök heterjesztő a igazgatóságjelentést, továbbá a részvényesekkel nyomtatásban is közölt egyéb jelentéseket, n. m. a felügyelő bizottság jelentését, a forgalmi kimutatást, mérleg- és nyereszt számilát és a nyeresémi felosztási javaslatot, melyeket főbb tételeiben lapunk annak idején szintén közölt. Valamennyi jelentés örvendotes tudomásul vétetett, az azokban foglalt javaslatok elfogadtattak s az intézet igazgatóságának, intéző bizottságának, felügyelő bizottságának, végül az intézet tisztai személyzetének az intézet érdekeinek gondos szemmel tartásáért, lelkiismeretes és ügybuzgó vezetéséért s mindenekben az intézet felvirágoztatásáért érzéltö annyedetlen tevékenységükért elismerés és jegyzőkönyvi köszönet szavaztatván, nekik a főhadntvény az 1882. évre megadatott.

Az igazgatóságának a hivatalba lépés sorrendje szerint kilépett hat tagja helyett újak választása levott zülkséges, a szavazás ezekre megejtetott. Igazgatósági tagokul megválasztattak: Hodossy Péter, Hodossy Pál, Bikády László, Hornepissza József, Berki Antal és Kellner Dávid részvényesek. A felügyelő bizottság tagjailk ittkos szavazás utján megválasztattak: dr. Farkas Imre, Csontó Lajos, dr. Dobó-Menyhért, Stímákovits István és Práger Lipót részvényesek.

Az elnök végül bejelenté, hogy a f. évben esedékes szelvények beváltása az intézet által márczius há 1-án délelött kezdődött az intézet helyiségeiben.

Az önségélyző egyeslet közgyűlése.

A halasi II. önségélyző szövetkezet a hó 18-án délelött tartotta meg rendes évi közgyűlést a városháza nagy termében. Ifj. Papp Mihály elnök 10 órakor nyitotta meg a gyűlést s heterjesztő a elnöki jelentést. E jelentés adataiból kiveszszük, hogy a szövetkezet első csoportjának összes vagyona 11.315 frt 4 krt; a második csoport összesen 14.633 frt 4 krt. Jelenti továbbá az elnök, hogy Gugán Mária, Pap Gyula és Kaiser Borbála 2-ik csoportbeli tagok betétoikkel az alapszabályszerű 12 héten tul is hátralékban maradván, részvényeik megsemissitendők, betétoik (összesen 23 frt) a szövetkezet javára esnek és a tartalék alaphoz esatolandók. Az igazgatóság az 1881. év végével felosztott halasi önségélyző szövetkezet tüzmentes szekrényét, iró és vitágitó szeréit 132 frton megvásárolta, melyek most a két csoport tulajdonai lesznek, a vételár a részvények arányában léven felosztandó.

Beterjeszti végül az elnök a mult év mérlegét, a felügyelő bizottság jelentését a zárszámadást s a nyeresémi felosztási javaslatot. Ez utóhíból kiemeljük, hogy az első csoport összes nyereséme 737.44 kr, s egy betétre az osztalék 1 frt 20 kr, a második csoport összes nyereséme 213 frt s egy betétre az osztalék 40 kr.

A közgyűlés a telt heterjesztéseket jóváhagyta s a kezelőknek a fölmentvényt megadta. A kezelők tiszteletdíjára fölvezt összegek (az I. csoportnál 255 frt 45 kr., a II. csoportnál 116 frt 74 kr.) szinten elfogadtattak.

Végül heterjesztett az igazgatóságnek következő javaslata: Küldessék ki egy bizottság annak megvizsgálására, hogy a már meglévő s a folyó év végéig begyűlendő összeggel czélszerű lenne a szövetkezetet népbankká alakítani — ha igen, — a kiküldendő bizottság készítsen alapszabály-tervezetet, mely a jövő 1884. évben tartandó szövetkezeti közgyűlésre a bizottság véleményes jelentésének kapcsában heterjesztessék.

Ez indítvány egyhangulag elvettetett s határozatba ment, hogy a népbankká alakulás tervével be kell várni a mostani 5 éves cyculus lejártát, s erre vonatkozó tervezet és alapszabály csak az utolsó közgyűlésre terjesztessék elő. — A közgyűlés ezzel véget ért.

TERMÉNYEK ÁRA.

Termények ára Halason február 24. — Búza 7 — frt/g, rozs 5 frt 20 kr, árpa 4 frt 20 kr., zab 3 frt 60 kr., köles — frt — kr. mind 100 literenként. Kukorica mm. 5/60 frt morzsolt 100 liter 4.20.

Neti jelentés a budapesti gabonntözsdeéről.

Budapest február hó 23-án.

Búza	6-bánási	78 — 81 k/g	9 65 10 20
	6-tiszavidéki	78 — 81 k/g	9 90 10 60
	6-postvidéki	78 — 81 k/g	9 85 10 40
	6-féhermegyei	78 — 81 k/g	9 85 10 35
	6-bécsai	78 — 81 k/g	9 85 10 30
	6-eszaki magyarországi	78 — 81 k/g	9 45 9 85
Rozs	6	70 — 72 k/g	7 — 7 30
Árpa	6-takaromány	60 — 62 k/g	6 80 7 10
	6-égetni való	62 — 64 k/g	7 20 7 80
	6-sörföldci	64 — 66 k/g	7 90 9 20
Zab	6	37 — 40 k/g	6 20 6 60
Tengeri	6-utbánási	75 k/g	6 — 6 15
Köles	6	— k/g	6 — 6 50
Repeze	6-küposzta	— k/g	— — —
	6-utbánási	— k/g	— — —

Határvidéki.

Búza	Irányzat	Határvidé	penz	ár
	lányha	tavasza	9 68	9 72
		őszre	10 18	10 20
		jul. aug.-ra 1882.	—	—
Tengeri		máj. jun.-ra 1883.	6 35	6 37
Zab		tavasza	6 48	6 50
		őszre	—	—
Répeze	káp.	aug. asept-re	13 1/2	13 1/2
	bánus.	jul. aug.-ra	—	—

Köbányai dísznövasár febr. 23. Magyarországi vén, nehéz sortés kilogrammja 58 — 59 kr., fiatal nehéz 62 — 62 1/2 kr., könnyű 57 — 58 kr. Szedett nehéz 59 kr., könnyű 55 — 57 kr. Oláhországi 60 — 62 kr., fiatal: pupaként 45 kilogramm s azonfelül 4% -os levonás.

Vasúti menetrend.

Halasról indul

Budapestre:

Személyvonat	—	—	délelött	11 óra 50 percz.
Vegyesvonat	—	—	éjjel	12 óra 20 percz.

Szabadskára:

Személyvonat	—	—	déltután	2 óra 57 percz.
Vegyesvonat	—	—	éjjel	3 óra 18 percz.

Halasra érkezik

Budapestről:

Személyvonat	—	—	déltután	2 óra 50 percz.
Vegyesvonat	—	—	éjjel	3 óra

Szabadskáról:

Személyvonat	—	—	délelött	11 óra 43 percz.
Vegyesvonat	—	—	éjjel	12 óra

Korda Imre,

felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos.

Hirdetések.

Van szerencsém értesíteni a t. közönséget, hogy lakásomat a II. tizedben levő saját házamba (Bori Sándor féle házba) tettem át.

Elvállalok mindennemű szivattyuk, nyomó és szivó kút szivattyuk és fecskendő szivattyuk készítését és javítását három évi jóállás mellett.

Efféle készülékek készen is kaphatók nálam.

E téren már több mint harmincz év óta jó sikerrel működöm s így azon meggyőződésben vagyok, hogy a közönség bizalmára jogosan lehet számíttanom.

3—3 Tisztelettel
Sárközi István.

Borbás János kovács-mesternél IV. tized 1187. sz. a. kapható a legjobb minőségű valódi szabolcsi kovács-szón métermázsája 1 frt 50 kr.